

Marugoto Bevezető/Kezdő (A1) RIKAI – tanítási segédlet

1. Az óra szerkezeti felépítése (Célkitűzés: 120 perc/lecke)

Bevezető oldal / Tanulás előtt (kb. 5 perc)

Megnézzük a bevezető oldalt és a „Tanulás előtt” rész kérdéseiből megismerjük, hogy milyen szöveggörnyezetben, szituációkban használjuk a megtanulandó anyagot (írás, szókinccs, mondatszerkezet és nyelvtan).

Írás és szavak (kb. 30 perc)

A KATSUDOU könyvben bevezetett szavakat kiegészítve most új szavak is szerepelnek, ezért töltsük le a GOICHOU-t és annak segítségével végezzük el az „Írás és szavak” részt. Előzetes tanulásra is kiadható. Szógyakorlásra többféle módszert használhatunk: az egyik, amikor az illusztrációkhoz kiválasztjuk a megfelelő karaktereket, vagy amikor párokat vagy csoportokat rendezünk össze, illetve a kollokáció (szókapcsolati előfordulás; gyakran együtt használt főnevek és igék összepárosítása, a szöveggörnyezetnek megfelelő szó kiválasztása) stb. A „melyik különbözik?” kérdésre (p. 37., p. 77, p. 119. stb.) nem feltétlenül csak egyféle helyes megoldás adható. Bármelyiket ki lehet választani, ha tisztában vagyunk vele, hogy miben különböznek és miért. Az a fontos, hogy megértsük a szó jelentését és tudjuk kategóriákba rendezni.

Kana kakitori / Szótagjel diktálás (szavak szintjén, különleges morák, stb.): minden leckében 4-6 feladat. Az harmadik leckében ismertetjük a négyzetek használatát. Az önálló moraként nem számolt kanákat kis négyzetbe (a kaishain szóban a sha egy mora, összesen tehát öt mora, 37. oldal), míg az egy moraként számolt gégezárhangot normál nagy méretű négyzetbe (otto: mindegyik tagja külön-külön számolandó, összesen három mora, 46. oldal) írjuk.

か	い	し	や	い	ん

お	っ	と

Az önálló szóként használható kanjik az 5. leckétől jelennek meg. Mindig az adott témához kapcsolódó kanjik szerepelnek. A továbbiakban a párbeszéddek és az olvasmányok szövegei kanjival vannak leírva, míg a gyakorló feladatok néhány kivételt leszámítva (pl. Japán, Tokió, a hónap vagy a nap kanjija) alapvetően kanával.

* Gondolatok az írás tanításához (hiragana, katakana)

Az adott kurzushoz igazítva tűzzünk ki célt és folytassuk az írás oktatását. Ebben a könyvben az a cél, hogy mire végzünk, a tankönyvben előforduló szavak 80%-át el tudjuk olvasni és 60%-át le tudjuk írni. Ennek érdekében a tankönyv második felében csökkentjük az olvasatok latin betűs jelölését. Ugyanakkor mivel a cél a kanjik esetében az, hogy olvasni tudjuk azokat, a tankönyvben nem tanítjuk a kanjiírást.

Társalgás és nyelvtan ②, ③, ④ (Kb. 50 perc)

A bevezető párbeszéddeknel fontos, hogy a hanganyag segítségével szöveggörnyezetbe és szituációba ágyazva értsük meg a nyelvtan és a szó szerkezetek jelentését, funkcióját és formáját. Azután a szerkezeti ábrával magyarázzuk a mondat szerkezetét és a ragozást. Úgy alakítottuk ki a tananyagot,

hogyan először az olvasás, írás, hallgatás és beszéd különböző készségeit tudjuk gyakorolni az adott szövegkörnyezetben és szituációban, majd végül saját magunkról kelljen beszélni.

* A KATSUDOU könyvben csupán a feladatok végrehajtásához feltétlenül szükséges nyelvtant érintettük, azonban a RIKAI könyvben a nyelvtani szerkezetek minél teljesebb megértése érdekében más megközelítést alkalmazunk, pl. bemutatunk beszélt nyelvben kevésbé használt kifejezéseket is. Különösen fontos, hogy a tanár tisztában legyen a különbségekkel, ha mindkét könyvet használja. (Lásd ezen szöveg 3. oldal: Nyelvtani szerkezetek összehasonlító táblázata)

A hanganyagot jelölő ikonok két fajtája van: az „Onsei aikon” (hangszóró piktogram) és a „Check aikon” (hangszóró piktogram Check! felirattal). Hanganyagot pedig az alábbi három gyakorlatnál használhatunk:

1) Hangszóró piktogram (hallgatás gyakorlás)

Meghallgatjuk és megértjük a párbeszédet, majd válaszolunk a feladatra (pl. 38. oldal).

2) Hangszóró piktogram Check! felirattal (nyelvan ill. nyelvtani szerkezetek gyakorlása)

A leírt feladatra beírjuk az általunk gondolt választ, majd utána meghallgatjuk a helyes megoldást és ellenőrizzük a választ (pl. 39. oldal).

3) Hangszóró piktogram → Hangszóró piktogram Check! felirattal

Meghallgatjuk és megértjük a párbeszédet, majd válaszolunk a kérdésekre. Utána újraalkotjuk a párbeszédet, (pl. azáltal, hogy az összefoglaló mondatokat kiegészítjük a hiányzó elemekkel) majd az „Hangszóró piktogram Check! felirattal” helyes választ meghallgatva ellenőrizzük a leírt választ (pl. 137., 139. oldal).

Szövegolvasás és fogalmazás (kb. 30 perc)

A társalgás részben tanult elemeket egy másik készségterületen (szövegolvasás, fogalmazás) rögzítjük.

A szövegolvasás részben rövid szöveget olvasunk az adott témával kapcsolatban. Az olvasott információt felhasználva, egyszerű feladatok megoldásával fejlesztjük az olvasási készséget. Tovább segíti a megértést, ha az olvasás után elmondjuk a véleményünket, vagy párhuzamba állítjuk az olvasottakat az általunk ismert dolgokkal.

A szövegolvasás során a hanganyag használata akkor ideális, ha először önmagában, utána pedig a hanganyaggal együtt olvassuk el a szöveget. Amennyiben kevés időnk van, elegendő a hanganyaggal együtt elolvasni a szöveget. Ebben az esetben várhatóan fejlődik a betűfelismerés és gyorsabb lesz a karakterek feldolgozásának sebessége.

A fogalmazás **1**-ben halványan be vannak írva a karakterek, itt lehet gyakorolni, utána a **2**-ben önállóan írunk. Azáltal, hogy az egész szöveget magunk írjuk meg, jobban megértjük és megjegyezzük a japán nyelv szerkezetét. A fogalmazás **2**-t a „Teszt és visszatekintés” részben használjuk majd (lásd 99. oldal). Ne maradjon javíthatatlanul, és kerülendő az is, hogy csak a tanár olvassa el és javítsa ki. A páratlan leckék fogalmazása a Marugoto könyvben található, míg a páros leckék fogalmazásait a Marugoto oldalról lehet letölteni.

Japán nyelvi ellenőrzés (kb. 5 perc)

Három szinten (nyelvtan, nyelvtani szerkezet, alapmondat) értékeljük, hogy a „Mondjuk japánul!” rész kérdéseire mennyire tudtak válaszolni. Az anyanyelvükön írunk megjegyzéseket (vélemény, benyomás). Amennyiben van rá idő, az egész osztállyal megosztjuk.

Nyelvtani szerkezetek összehasonlító táblázata

Marugoto Bevezető szint (A1) RIKAI mondatszerkezetek közül a KATSUDOU-hoz képest eltérő megközelítésű pontok.

Lecke	RIKAI	KATSUDOU
3. lecke	FN wa FN desu / ja nai desu / desu ka Watashi mo FN desu / Watashi wa FN mo dekimasu	(A tagadó alakot nem tárgyalja.) A partikula (mo)-t nem tárgyalja→5. lecke
6. lecke	FN wa i-MN desu / i-MN ku nai desu	(A tagadó alakot nem tárgyalja.)
7. lecke	FN ni (wa) FN ga imasu / FN wa imasen / dare ga imasu ka / nannin imasu ka FN wa i-MN desu / i-MN ku nai desu / i-MN desu ka	(Az (imasu) -t nem tárgyalja.) (A tagadó alakot nem tárgyalja.)
9. lecke	Ima nanji desu ka / -ji desu	(Nem tárgyalja.)
10. lecke	- jikan IGE masu / nan jikan IGE masu ka - wa dou desu ka	(Az idő tartamát nem tárgyalja.) (Nem tárgyalja.)
11. lecke	FN ga dekimasu / FN wa dekimasen	(A tagadó alakot nem tárgyalja.)
12. lecke	FN ni / x IGE masu Itsu / doko de FN ga arimasu ka / nani ga arimasu ka IGE ni ikimasu Isshoni IGE masen ka / IGE mashou	(Nem tárgyalja.) Csak a (raishuu főnév ga arimasu) formát tárgyalja. Azon kívül mást nem tárgyal. A (mi ni ikimasu) kliséet tárgyalja. A (mi ni ikimasenka) (mi ni ikimashou) kliséket tárgyalja.
13. lecke	FN de FN wo orimasu	Csak a (főnév de orimasu) szerkezetet tárgyalja.
14. lecke	FN ni FN ga arimasu / FN ni FN wa arimasen FN ni FN ga arimasu ka / FN ni nani ga arimasuka FN wa FN ni arimasu / FN ni wa arimasen FN wa FN ni imasu / FN ni wa imasen	(Nem tárgyalja.) (Nem tárgyalja.) (Nem tárgyalja.) (Nem tárgyalja.)
15. lecke	IGE mashita / IGE masendeshita B wa A ni FN wo moraimasu	(Nem tárgyalja.) →17. lecke (Nem tárgyalja.)
16. lecke	Kore, sore, are FN wo kudasai	Csak a (kore)-t (Kore kudasai) mint klisé szerepel.
17. lecke	I-MN katta desu / I-MN ku nakatta desu na-MN deshita / na-MN ja nakatta desu	(A tagadó alakot nem tárgyalja.) (A tagadó alakot nem tárgyalja.)
18. lecke	... Soshite, ... IGE tai desu / IGE takunai desu	(Nem tárgyalja.) Az (ikitai desu) kliséet tárgyalja.

* jelölési magyarázat:

FN: főnév

i-MN: i-típusú melléknév

na-MN: na-típusú melléknév

IGE: ige

2. Amire az összes leckében figyelni kell

1. téma: A japán nyelv

1. lecke – Jó napot!

A hiragana elsajátítása

Először a Marugoto+ oldal (<https://marugotoweb.jp/>) Writing és más referenciák alapján bemutatjuk a japán írást, az írásjegyek fajtáit és azok használatát. Ezen az oldalon a „Hiragana” ill. „Katakana” résznél animációval mutatják be a vonássorrendet, valamint találunk olyan gyakorlatot is, amelyben a szótagjeleket és az általuk jelölt hangalakot kell összepárosítani. Az osztálytermen kívüli egyéni gyakorlás biztosítása érdekében mindenképpen ismertessük meg az oldalt a tanulókkal!

1. Az olvasat gyakorlása

A gyakorlás célja a szótagjelek (hiragana) és a hangalakjuk rögzítése. Mindegyik feladatnál használunk hanganyagot, de míg a hangszóró piktogrammal jelöltek olyan gyakorlatok, ahol a hanganyag meghallgatását követően válaszolunk a kérdésekre, addig a hangszóró piktogram Check! felirattal olyan gyakorlatokat jelöl, ahol a gyakorlás után a hanganyag segítségével ellenőrizzük a választ. Ebben a könyvben, amíg megjegyezzük (megszokjuk) a szótagírást, támogatásként latin betűt használunk. A tanulók anyanyelvétől függően szükség lehet arra, hogy megtanítsuk a latin betűs átírást. Figyeljünk a latin betűs átíráshoz rendelt kiejtés és a japán nyelv hangjainak eltérésére!

2. Az írás gyakorlása

A köszönések hiraganával történő lejegyzésekor figyelmeztessük a tanulókat a hosszú hangok és a wa partikula kiejtésére és jelölésére!

2. lecke – Még egyszer legyen szíves!

A katakana elsajátítása

A gyakorlás módja megegyezik a hiraganáéval.

A katakana jövevényszavak, külföldi helynevek ill. személynevek jelölésére használatos. A tanulók megtanulják felismerni a saját ill. osztálytársaik nevét, a hozzájuk kötődő országok, városok nevét, valamint leírni a saját nevüket. Figyeljünk, hogy ilyenkor előfordulhat olyan hang, amelynek kiejtése elér a japánban az eredetitől.

2. téma: Én

3. lecke Douzo yoroshiku (Örvendek)

② Társalgás és nyelvtan

A jelenet egy nemzetközi összejövetelel vagy egy japán nyelvtanfolyamon játszódik, ahol japán önkéntesek is vannak. Kaara összetévesztette Kimet a tanárral. Ebben a leckében olyan emberek beszélgetnek, akik most ismerkedtek meg egymással.

⑤ Szövegolvasás

Pont témába vág a transznacionális pár története, akik közös nyelvet használnak az egymással való kommunikációhoz. Érdekes lehet, ha vegyes házasságban élő ismerőseinkről beszélünk az osztálynak.

4. lecke – A családom három fős

② Társalgás és nyelvtan

A1 szinten elég, ha a saját családjáról tudunk beszélni, és más családjával kapcsolatban csak a különbségeket kell megérteni. Nem szükséges megjegyezni.

③ Társalgás és nyelvtan

Figyeljünk, hogy míg a gyerekek életkorának kérdésekor a „Nan sai desu ka?” használatos, addig a felnőttek esetében az „Oikutsu desu ka?”. Felnőttek egymás között szintén az „Oikutsu desu ka?” kérdést használják.

3. téma: Ételek

5. lecke – Mit szeretsz?

① Írás és szavak

A 2-ben a miso shiru-t a nomimasu részhez tettük. A KATSUDOU könyvben a gohan és a misoshiru egyben szerepelt a tabemasu-nál (eszik).

② Társalgás és nyelvtan

Étkezésnél az asztalnál együtt ülve arról beszélgetünk, hogy mit szeretünk enni és inni. Figyeljünk, hogy tagadó mondat esetén wa partikulát használjunk „-wa suki ja nai desu” (vmit nem szeretek).

③ Társalgás és nyelvtan

Megtanuljuk az igék (nem múlt idejű) állító és tagadó alakját, valamint az ezekkel együtt előforduló „yoku” (jól, gyakran) és „amari” (nem nagyon) határozó szavakat. Az 5 részben a mondatok szórendjét átalakítva a magunk módján kigondoljuk a választ, majd a hanganyag segítségével ellenőrizzük.

④ Szövegolvasás

A szülők és a (már felnőtt) lányuk reggelije. Mindannyian kicsit mást akarnak enni. Elolvassuk, hogy ki mit szeret. A lány egyedül él, de pl. azt a szituációt elképzelve, hogy a szülei meglátogatták és ő készít nekik reggelit, a tanulók a lány helyébe képzelhetik magukat, és a 2. feladat még realisabbá válhat.

6. lecke – Hol eszel?

① Írás és szavak

A 2 részben az ételek nevéhez toldott „ya” szócskával az adott üzlet nevét tudjuk kifejezni. Továbbá azáltal, hogy ehhez még hozzátesszük a „san” szócskát is, barátságosabbá válik a kifejezés. A társalgás során jobb hozzátenni a „san”-t, hogy ne érződjön durvának a beszédünk. Figyelni kell, hogy a sushi és a soba esetén az „o” is szükséges az elejére, tehát „osushiyasan” ill., „osobayasan” alakban használjuk őket.

② Társalgás és nyelvtan

2 az 5. leckében tanuljuk a „-ga suki desu” (vki. vmit szeret) szerkezetet, itt azonban a „sukina” (szeret), „kiraina” (utál) forma kerül elő. Felnőtt társalgás során azonban nem jellemző a „kiraina” kifejezés használata, amikor arról beszélnek, hogy mit szeretnek és mit nem. Emiatt a KATSUDOU könyvben nem gyakoroltatjuk a „kiraina” kifejezést. Másrészt viszont amikor a RIKAI bevezeti a -na típusú melléknév formáit, a „suki” ellentétpárjaként mégis megemlítjük, és egy egyszerű gyakorlófeladatot is hozunk mellé.

③ Társalgás és nyelvtan

3 az i típusú melléknév (nem múlt idejű) állító és tagadó alakja. A tagadó alakok közül csak a főnév jelzésére könnyen felhasználható „ku nai desu” alakot tanítjuk. A „ku arimasen” alakot nem említjük meg.

A 4 rész párbeszédében először sorba kell rendezni a mondatokat, kitalálni a választ és utána a hanganyag segítségével ellenőrizni.

④ Szövegolvasás

Az éttermeket internetes éttermeket bemutató oldalak felhasználói értékelése alapján képzeljük el. A három ember igényei szerint gondoljuk ki, hogy kinek melyik étterem a megfelelő. A képek is mutatják, hogy kinek mennyi pénze ill. ideje van, és milyen ételt nem szeret, remélhetőleg ez segíti majd az olvasást.

4. téma: Ház/lakás

7. lecke – Három szoba van

② Társalgás és nyelvtan

Az elképzelt szituációban a saját házunkról beszélünk, mert egy beszélgetés során, vagy pl. a fogadó családuktól meghívunk valakit magunkhoz. Itt a „(hely)+ni wa (dolog)+ga arimasu”, „(hely)+ni wa (ember, állat)+ga imasu” szerkezeteket tanuljuk. A „(hely)+ni wa” wa partikulája kicsit hosszabban összefoglalt magyarázat kezdetekor használatos. Következésképp az 5 részben alapvetően egy szótagjelet (partikulát) használunk a hely megjelölésekor, méghozzá a „ni”-t. Azonban a „ni wa” sem hiba.

8. lecke Szép szoba!

A szituáció szerint vendégségben vagy barátunk házában kérdezzük rá a dolgok helyére, amikor segíteni akarunk. A hely jelölésekor használatos nyelvtani szerkezetet ((dolog) +wa (viszonyítási alapként szolgáló dolog) +no (pozíció) desu) tanuljuk. Figyelni kell, hogy míg a KATSUDOU könyvben azt a helyet jelöltük ugyanígy, ahová a dolgot tettük, a RIKAI könyvben pedig azt, ahol most épp van az adott dolog.

④ Szövegolvasás

A szövegíró apjának szobájában híres dolgok vannak, és azt kell a szövegből megérteni, hogyan vannak kitéve a polcra. Még érdekesebbé válhat a feladat, ha elképzéljük, hogy milyen ember lehet az apa (szeret-e utazni, világot járó üzletember, esetleg rengeteg különböző nemzetiségű barátja van), vagy hogy a saját országunkból milyen tárgy kerülne oda.

5. téma: Mindennapi élet

9. lecke – Hány órákor kelsz fel?

③ Társalgás és nyelvtan

1 a világórát nézve az időeltolódásról beszélgetnek. Azért került ez szóba, mert Shin indiai, Kaara pedig francia. Figyelni kell, hogy a 2 ① többszörös választási lehetőségben keverve szerepel a reggel-éjjel és a délelőtt-délután. A hajnali egy vagy két óra kifejezésnél, az asa (reggel) helyett gyakrabban válaszolnak a gozen (délelőtt) kifejezéssel. A 2 ② páros gyakorlatában az egyik (A) becsukja a tankönyvet és India, Franciaország, Egyiptom, Új-Zéland, USA közül kettőt-hármat kérdez. A másik (B)

pedig a világorát nézve válaszol. Ezeken az országokon kívül más országokat, pl. a tanulók országát is hozzá lehet adni.

④ Társalgás és nyelvtan

A **2** ① részben érdekes lehet felhozni a kulturális megértés fokozására, hogy a munka vagy az életstílus különbözősége szerint eltérő lehet, ki mikor kel fel. Az **5** ① rész az ige beírásával segíti a „-ji ni -suru” (-órákor vmit csinál) szerkezet megértését és rögzülését. A **3**-ban saját magunkról beszélünk. Ez segíti a diákok egymás közötti kapcsolatainak kiépítését, és fontos az elégedettség érzése, hogy el tudtuk mondani, amit el szerettünk volna. Az A1 szinten alapfeltétel az előzetes felkészülés, ezért azután beszélgetjük a diákokat, hogy felírták az időt (számok). Nem kell részletesen felkeléstől lefekvésig elmondani a cselekvéseket, hanem ahogy az **5** példája, válasszunk ki néhány tevékenységet, ami jellemző a saját mindennapi életünkre. A „mainichi isogashii desu” (Mindennap elfoglalt vagyok) helyett, szükség szerint megtaníthatjuk a „nonbiri shiteimasu/tanoshii desu” (Lazítok / Jól érzem magam) kifejezéseket is.

④ Szövegolvasás

Megértjük, hogy különféle életstílusok vannak. Érdekes lehet összehasonlítani Tanaka és Krisztina napi rutinját a sajátunkkal.

10. lecke – Mikor jó?

④ Társalgás és nyelvtan

A **2**, **3** részben fokozatosan megtanuljuk, hogyan lehet szóban időpontot egyeztetni. A túlóra a felnőttek számára ismerős szó. A „-wa dame desu” (Az nem jó; azt nem kéne) az A1 szintű tanulóknak hasznos kifejezés. Figyeljünk, hogy a „sumimasen” (Elnézést!) kifejezéssel együtt használjuk, hogyne legyen sértő.

⑤ Szövegolvasás

Az időpontegyeztetést most szövegben olvassuk. Amennyiben a diákoknak van határidőnaplójuk, javasolhatjuk nekik, hogy japánul írjanak bele.

6. téma: Szabadnap 1.

11. lecke – Mi a hobbid?

① Írás és szavak

1 Kategorizáljuk a szavakat. Amennyiben a szószerkezetet is használjuk, még több kifejezést tudunk ajánlani.

② Társalgás és nyelvtan

A feltételezett társalgási szituáció szerint egy partin mutatkoznak be egymásnak a szereplők. Azáltal, hogy megkérdezzük valaki hobbiját és kedvenc műfaját, úgy érezzük, hogy máris megismertük egy kicsit. A **2**-ben az a feladat, hogy kitaláljuk, milyen ember a négy karakter, és melyikük áll hozzánk közel.

③ Társalgás és nyelvtan

A nyelvtani szerkezet a „-ga dekimasu” (vmit tud) és a „-wa dekimasen” (vmit nem tud). Ebben a leckében az idegen nyelvekről és a külföldi kultúrákról szól a párbeszéd. Az **1** és **2** párbeszédben

szereplő diák, aki idegen nyelvet és külföldi kultúrát tanul hobbiból, az a saját tanulóinkat reprezentálja. Remélhetőleg közel érzik majd magukhoz, és kellemesen telik a gyakorlás.

④ Társalgás és nyelvtan

A szabadnap eltöltését igei mondattal „-masu” (-csinál) és a velejáró elemmel „hely+de/ (gyakoriság) yoku/tokidoki/amari/zenzen” (gyakran/időnként/nem nagyon/egyáltalán nem) fejezzük ki. [2] valószínűleg érdekesebbé tudjuk tenni, ha először a tanulók gondolják ki a négy tevékenységről, hogy ők maguk hol csinálnák, majd utána hallgatjuk meg a hanganyagot. A [3]-nál a kördiagramok alapján válaszolunk. A kördiagram nemek szerinti felosztásban mutatja, hogy a szabadnapjukon vásárolnak-e vagy sem. Általános lehet az a vélekedés, hogy a nők jobban szeretnek vásárolni, de érdemes felvetni, hogy a tanulók országában, illetve a tanulók esetében mi a helyzet.

⑤ Szövegolvasás

Bemutakozó szövegeket olvasunk, hogy olyan embereket találjunk, akiknek szívesen lennénk a barátai. Így motiváltabbak vagyunk az olvasásra, mintha csak száraz szöveggel foglalkoznánk.

12. lecke – Nem megyünk együtt?

① Írás és szavak

A függelék (193. oldal, naptár) segítségével válaszolunk.

② Társalgás és nyelvtan

Egy esemény poszterét nézve beszélgetünk, és azt tanuljuk, hogy hogyan lehet elmondani az időt és a helyet a „(itsu) +ni (doko) +de (nani) ga arimasu” (mikor, hol, mi történik) szerkezettel. A cél nem annyira a párbeszéd, inkább a [3]-①-hez hasonlóan tények lejegyzése különféle anyagok alapján. Az „arimasu” ige itt az „esemény történik” jelentésében szerepel. A dolgok létezését és helyét kifejező „arimasu” (mint pl. „heya ni eakon ga arimasu”, A szobában van léghűtő.) a 7. és a 14. leckében szerepel.

③ Társalgás és nyelvtan

Az igék ragozott alakját (masu-formáját) használjuk, hogy szabadidős tevékenységekről beszéljünk. A [2]-ben a célt kifejező „V-masu +ni ikimasu” (ige-masu tő +ni megy) alak kerül elő. Az igék azonban a lecke témájához kapcsolódó szavakra korlátozódnak (néz, hallgat, vásárol, fényképez, karaokezik). A [3]-ban szereplő kifejezés a [2]-höz hasonlóan az igék masu-tővét használja. Invitálást és az invitálás elfogadását jelző funkcióval bír „isshoni ige-masenka” „ige-mashou” (Nem csinálunk együtt vmit?) (Csináljunk!) Ezt a párbeszédet párban érdemes gyakorolni.

④ Szövegolvasás

Az e-mail praktikus eszköz, ha szeretnénk valakit meghívni valahova. Itt egy e-mail szövegét olvasva szerzünk információkat.

7. téma: Város

13. lecke – Hogyan megyünk?

① Írás és szavak

[1] közlekedési eszközök (a-e) és helyek, ahol felszállunk (f-j). Lehetséges, hogy kicsit nehezen érthetőek a választási lehetőségek, ezért mindenképp ellenőrizzük.

2 nem feltétlenül csak egy helyes válasz lehetséges. Akármelyiket választhatjuk, amennyiben meg tudjuk indokolni, miben különböznek.

5 a kanji olvasata „-guchi”, mint az „iriguchi”, „deguchi” szavakban. Itt nem az arc részeként értendő „kuchi” (száj) értelemben tanítjuk.

② Társalgás és nyelvtan

Útvonalakról és közlekedési eszközökről beszélünk, ezért a „(kiinduló pont) kara (érkezési pont) made / (eszköz) de ikimasu (megy)” nyelvtani szerkezetet mutatjuk be. Reméljük, hogy az illusztráció segíti a megértést.

③ Társalgás és nyelvtan

A ②-hez hasonlóan útvonalat és a használt közlekedési eszközt fejezi ki a „(hely) de (közlekedési eszköz) ni norimasu / wo orimasu” (felszáll / leszáll). Mivel meglehetősen megnőtt a partikulák száma, szükséges a rendszerezés.

④ Társalgás és nyelvtan

Ebben a jelenetben arról folyik a társalgás pl. egy hotelban, hogy az úticélig milyen közlekedési eszközzel megyünk. A 2-nél, mielőtt meghallgatnánk a párbeszédet, beszéljük meg, milyen szituációban van a négy ember, illetve milyen választási lehetőségeink vannak, és hogy a tanulók milyen tanácsot adnának.

⑤ Társalgás és nyelvtan

A taxisofőr és az utas közötti párbeszéd. A téma szorosan összefügg a szituációval, ezért azt szeretnénk, hogy mindenekelőtt egy átlagos diskurzust halljanak a tanulók, tehát nem cél a nyelvi képességeiket tökéletesen kihasználó párbeszéd. Ezért a sorrend a következő: először meghallgatjuk az egész párbeszédet, kiválasztjuk emlékezetből a kifejezéseket, majd még egyszer ellenőrzésképpen meghallgatjuk. Érdeemes a választási lehetőségeket letakarva hallgatni.

⑥ Szövegolvasás

Arról olvasunk e-mailés levélváltást, hogy pl. hogyan jutunk el a parti helyszínére, és ott hogyan találkozunk. Most a megértés ellenőrzése végett az olvasott e-mailből készült jegyzetek közül kell egyet kiválasztani.

14. lecke – Híres buddhista templom

② Társalgás és nyelvtan

Ebben a részben arról beszélünk a barátunknak, hogy milyen hely a saját városunk. A 2-ben a mellékneveket használó jelzős szerkezeteknél rávezetjük a tanulókat, hogy maguk tudják felfedezni az i típusú mellékneveket és na típusú mellékneveket. A 3 létezését kifejező mondat: „(hely) +ni (dolog) ga arimasu”. A tanulók mondatokat írnak a városukról, és azt párokban elmondják egymásnak. Jó lenne, ha az 1 részben szereplő párbeszédhez hasonló társalgás jönne létre.

③ Társalgás és nyelvtan

Telefonálunk a barátunknak, aki nem ért oda a megbeszélte találkozóra és megtudjuk, hogy most hol van. A saját helyzetünket viszonylag részletesen kell elmagyarázni, ezért a 2 rész bevezeti az „(épület) wa (előtt/mögött/stb. +ni arimasu” formát. A 3 az ember létezését kifejező „imasu” (van, létezik) igét használó gyakorlat.

③ Szövegolvasás

A szöveget összevetjük a térképpel. Mielőtt elolvassuk a szöveget, nézzük meg, mit tudunk a térképről leolvasni, és próbáljuk meg elmondani. Már az is jó, ha a városban található létesítmények nevét (múzeum, étterem stb.) el tudják mondani, de még jobb, ha az egymáshoz viszonyított helyzetüket is belefoglalják. Amennyiben a tanulók reflexiója inkább az előbbi, úgy a 2. feladat mondatainak (a-f) elolvasásával lehet ismételni.

8. téma: Vásárlás

15. lecke – De cuki!

A KATSUDOU könyv 8. témája a vásárlás és az üzletben folytatott diskurzus köré épült. Ezzel szemben a RIKAI a vásárlásról és ajándékozásról szóló eszmecsere. Figyeljünk arra, hogy emiatt eltérőek a bemutatott nyelvtani szerkezetek.

① Írás és szavak

A [2] számláló szavainál elég, ha a szükségeset használni tudják és értik a felosztást. Nem szükséges addig gyakorolni, míg meg nem jegyzik. (Referencia a függelékben található a 192. oldalon)

② Társalgás és nyelvtan

Közeleg Kaara születésnapja, ezért Suzuki érdeklődik, hogy mit szeretne. A [2] ① részben még általánosságban beszélünk arról, hogy mit szeretnénk.

③ Társalgás és nyelvtan

A [2] ① jellegzetessége, hogy a hanganyagot egy mondatba foglaltuk össze. Kissé nehezebb feladat.

④ Társalgás és nyelvtan

Valószínűleg sokan kezdeményeznek úgy beszélgetést, hogy megdicsérnek valamit a másik tulajdonában, de érdekes lehet elgondolkozni azon, hogy ez vajon a tanulók saját kultúrájában is így van-e. A „vásárol” és a „kap” igék leggyakrabban múlt időben fordulnak elő a beszélgetésekben, ezért tanuljuk a múlt idejüket (állító, tagadó alak). Mivel először foglalkozunk a múlt idővel, nem szükséges a témában használt három igénél többet megtanítani. A [3] ① esetén fokozatosan hallgatjuk meg, hogy (1) mit, (2) kitől kapott. Az írás időbe telik, ezért a [3] ② részben elég, ha kettőt leírunk. A1 szintű tanulóknak ritkán van szükségük arra, hogy ilyen magyarázó mondatokat mondjanak, ezért a szóbeli gyakorlás mellőzhető. Ugyanígy a [4]. feladatnál kétfelé szedjük, és „-wo moraimashita” (-t kaptam) ill. „-ni moraimashita” (-től kaptam) alakban gyakoroljuk, mert elegendő, ha röviden tudunk beszélni magunkkal kapcsolatban.

⑤ Szövegolvasás

Roberta és Sakai barátok (7. lecke)

⑥ Fogalmazás

A situációs helyzet szerint a múlt héten vásárolt tárgyról írunk szöveget, ezért a (keretbe lerajzolhatjuk vagy fényképet, nyugtát ragaszthatunk bele.

16. lecke – Ezt kérem! / Ezt legyen szíves!

② Társalgás és nyelvtan

A KATSUDOU könyvtől eltérően a „kore, sore, are” előfordulásakor mindhármát megtanuljuk, de elég az az egyszerű magyarázat, hogy a beszélőhöz közeli dolgokra „ko-”, beszélőhöz képest távoliakra „a-”, és a kettő közöttiekre „so-”, formában utalunk. A számok olvasataira lásd a 192. oldalt.

② Társalgás és nyelvtan

A szerkezeti ábrán „-wo kudasai” (-t legyen szíves) alak szerepel, azonban a KATSUDOU könyvvel közös szituációban a 147. oldalon a „kore, kudasai” (ezt legyen szíves) kifejezésnél kiesik a partikula. Röviden elmagyarázzuk, hogy beszélt nyelvben gyakran előfordul, hogy kiesik a partikula. Úgy hallgassuk, ahogy valójában hallatszik, és az a cél, hogy partikula nélkül tudják mondani.

9. téma: Szabadnap 2.

17. lecke – Kellemes volt

Az utolsó nagy fejezetben az eddigi témákat ismételjük.

① Írás és szavak

2 Előfordul, hogy a melléknév jelentését nem sikerül teljes mértékben kifejezni az illusztrációval. Itt egyetlen helyes megoldásra gondoltunk, de elképzelhető, hogy a tanulók többféle választ adnak, emiatt pl. a fordítás megadásával szükséges megbizonyosodnunk arról, hogy nincs-e jelentésbeli különbség a tanulók által kifejezni kívántak és a japán nyelvű szöveg között.

② Társalgás és nyelvtan

A szituáció szerint a szünet után arról beszélünk, hogy mit csináltunk a szabadnapunkon. Múlt időt használunk. A szabadnapon végzett tevékenységek kapcsán megtanuljuk és gyakoroljuk az igék múlt idejét: „V-mashita”, „V-masen deshita” (vmit csinált ill. nem csinált), és annak érdekében, hogy ki tudjuk fejezni a benyomásunkat valamiről, a melléknevek múlt idejét is: „-katta desu”, „-kunakatta desu”, „-na deshita”, „-na ja nakatta desu”. Az i típusú melléknevek tagadó „-ku arimasen deshita” alakját nem vezetjük be.

③ Társalgás és nyelvtan

A ② -hez hasonlóan itt is szabadnapi tevékenységekről van szó, azonban most olyan emberek beszélnek, akikkel semmi különös nem történt. A „dokoni mo / nani mo ige -masen (deshita)” (sehová sem /semmit, sem csinál(t)) formát tanítjuk meg. Csak azért, mert szabadnap van, még nem kell mindenkinek aktívan kimozdulnia otthonról. A tanulóink közül is biztosan sokan gondolják így. Az a fontos, hogy mi el tudjuk mondani magunkról, amit akarunk.

③ Szövegolvasás

Szabadnapról szóló élménybeszámolót olvasunk egy blogban. Ajánljuk a hanganyag hallgatása közbeni olvasást. Érdekes az illető hangja alapján elképzelni, hogy milyen ember lehet, vagy mit érzett a történetek során.

18. lecke – Legközelebb Kiotóba szeretnék menni

① Írás és szavak

5 a 日本-nak „Nihon” és „Nippon” olvasata is van.

② Társalgás és nyelvtan

A szituáció szerint a Japánban tett utazásunkról mesélünk a barátunknak. Mivel sorjában mondjuk el a tapasztalatokat, a 2 részben a „sorekara” (azután) kötőszótgyakoroljuk. Mivel itt jegyzetek segítségével alkotunk mondatokat, ezért először a jegyzeteket és a mintafeladatot nézzük meg alaposan, és figyeljük meg, hogyan alakul mondatokká a feljegyzés tartalma. A lépések a következők: megnézzük a jegyzetet → kigondoljuk, hogy mi a megfelelő mondat → a válaszlehetőségek közül kiválasztjuk a legjobbat a saját válaszaink fényében. Amennyiben nincs idő, úgy a feljegyzés alapján rögtön választhatunk a válaszlehetőségek közül. Tokió környékének földrajzával kapcsolatban segítséget nyújt az illusztráció.

③ Társalgás és nyelvtan

Az utazás során szerzett tapasztalatainkhoz fűzünk megjegyzést, véleményt. Ennek érdekében a „demo” (de) és a „soshite” (és) szavakkal kötünk össze két mondatot, amiben melléknév szerepel.

Felnőtt párbeszédben nem illik csupa negatív megjegyzést tenni, mint az alábbi példa B-1 mondata esetében, ezért érdemes a B-2 mintájára a „demo” (de) használatával pozitív irányba mozdítani az összképet. Érdemes figyelni arra, hogy ebben az esetben a „demo” (de) mögött következő mondatban pozitív jelentésű melléknév legyen.

{	A: Soba wa dou deshita ka. (Milyen volt a soba?) B-1: Taihen deshita. (Nehéz (volt enni) / hatalmas volt.) B-2: Taihen deshita. Demo oishikatta desu. (Nehéz (volt enni) / hatalmas volt. De finom volt.)	}

④ Társalgás és nyelvtan

A mostani utazás tapasztalatait az „ige+tai desu” (szeretne vmit csinálni) szerkezetet használva összekötjük egy jövőbeli eseménnyel, hogy legközelebb mit szeretnénk csinálni. Azt a szándékot fejezi ki, hogy amit ez alkalommal nem tapasztaltunk meg, azt a következőkben szeretnénk kipróbálni. A tagadó alak „ige+takunai desu” (nem szeretne vmit csinálni) szerkezet ebben a szöveggörnyezetben nehezen használható, ezért csak a ragozást említettük meg.

⑤ Szövegolvasás

Két ember utazásáról olvasunk, és értelmezzük az olvasottakat. Kissé ugyan hosszú, de ennek a leckének az ismétléseként érdemes elolvasni a szöveget. A Wan mögötti fényképen az asakusai templom ötemeletes pagodája látható. Yamada Hirosimába ment, és pozitív benyomásait igen egyszerűen fejezte ki: „Totemo yokatta desu. Soshite kirei deshita” (Nagyon jó volt. És szép volt.). A legközelebbi hely, ahová szeretne menni: Nagaszaki. Ez a hely is atombomba által sújtott vidék. Szeretnénk, ha elgondolkodnának a tanulók, hogy mi a közös a két városban.